

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘIE ÎN FIECARE ZI.

ANULŪ XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sortorii nefrancați nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

Nr. 29.

Joi, 6 (18) Februarie.

1886.

Ungurirea ritului.

BrașovŪ 5 (17) Februarie.

Titlul din frunte ne indică un din acele cestiuni, care arde încă în ascuns, ca carbunele sub spuză, der care nu peste multă timp pōte deveni foarte fatală, mai vortosŪ pentru Romānii uniți.

Este vorba de uneltrile ce se facŪ pentru ungurirea ritului în bisericele unite din unele ținuturi ale Ungariei locuite de Ruși (Ruteni) și de Romāni. Intre Ruși propaganda de ungurire a luatŪ nisce dimensiuni mari și amenințātoare. In cele mai multe biserici ruse din comitatele Szabolcs, Hajdu și într'o parte a comitatului ZemplinŪ liturgia se face unguresce și se cāntă în limba ungurescā. Aceste aparitiuni se vedŪ și în diecesa Oradiei-mari între Ruși, așā de exemplu popa rusescŪ din Carei și alții cāntă unguresce în biserică.

Bine cā Romānii din acele părți se ținŪ încă, e însă mare și iminentŪ pericolulŪ cei amenințā din partea propagandei de ungurire, care precum suntemŪ informați, vrea sē se vēre acuma și în bisericele romāne.

Nu numai odată ni s'a datŪ durerōsa ocaziune de a ne plānge, cā se calcā instituțiunile bisericele romāne și cā adversarii noștri au de scopŪ a produce anarchiā în biserică, ca apoi sē pōtā cu atātŪ mai bine pescui în turbure.

PericolulŪ e pōte multŪ mai mare decātŪ ni-lŪ putemŪ închipui astāđi, mai alesŪ decā vomŪ avē în vedere, cā uneltele, de cari se folosescŪ adversarii, suntŪ luate din sinulŪ acelei preoțimii care ar trebui sē suferē și martiriulŪ pentru apērarea bisericele și a aședemintelorŪ ei. Din nefericire se aflā prea multe caractere slabe și în tagma acēsta chiāmātā a lupta pentru principiile evangheliei creștine. Intre Ruteni celŪ puținŪ este constatatŪ, cā preoții renegați suntŪ ađi cei mai periculoși propagandiști pentru ungurirea ritului.

Precum amŪ înțelesŪ și Curia romanā se interesēza foarte multŪ de acēsta afacere. AtātŪ episcopulŪ rutēnŪ Pasztelyi, cātŪ și Ilustritatea Sa episcopulŪ Oradiei-mari Pavel, în a cāreia diecesā se aflā și Ruteni, au fostŪ provocați de NunțiuulŪ papalŪ dela Viena sē rēspundā, decā este adevērat cā în bisericele din episcopiole lorŪ se cāntă într'o limbā necanonice. Nu scimŪ ce au rēspunsŪ numiții episcopii, der încātŪ privesce pe episcopulŪ PavelŪ suntemŪ în dreptŪ a crede cā nu va rēmanē nepāsătorŪ, ci își va sci apēra propriea sa diecesā de urmāriile stricāciose ale anarchiei, ce s'a ivitŪ în diecesa vecinā rutēnā.

AmŪ dorŪ sē fimŪ informați cu de-amēruntulŪ despre tōte cāte se petrecŪ în acēsta privințā în memoratele diecese. Causa este de totŪ însemnatā și nimicŪ din cele ce se uneltescŪ tot-odatā și pentru subminarea bisericele romāne unite n'ar trebui sē ne scape din vedere.

De aceea suntemŪ foarte mulțāmitori aceluui stimatŪ amicŪ alŪ fōiei nōstre, care pētrunsŪ de îngrijire ni-a trimisŪ importantulŪ articolŪ, ce-lŪ lāsāmŪ sē urmeze la loculŪ acesta :

DeputatulŪ Ugron, sārindŪ preste tōte, a interpelatŪ în dieta Ungariei pe ministrulŪ de culte, pe Trefort, și despre recursulŪ RușilorŪ dela Dorog, pentru introducerea limbei ungurescŪ în biserică. Ce dreptŪ au Judeii și Calvinii din parlamentulŪ ungurescŪ la limba din bisericele greco-catolice? Așā se vede, cā Rușii dela Dorog decā și-au lāpēdatŪ originea, își lāpēdā și bisericā, cānd ei recurgŪ la dietā în cauza limbei bisericescŪ, ce de dietā nu se ține.

DomnulŪ ministru Trefort în rēspunsulŪ sēu a numitŪ înțāiu pe Romāni, și a đisŪ, cā la Romāni limba grecească este sē fiā limba bisericele. DomnulŪ Trefort nu e teologŪ, și așā nu putemŪ aștepta sciințā teologicā dela dēnsulŪ. Noi

Romānii cu totŪ dreptulŪ avemŪ limba romānā în bisericele nōstre; însă cānd Grecii, imprāștiatŪ pe tōte insulele, abia suntŪ între 2 și 3 milioane, ērā noi Romānii suntemŪ la 12 milioane, e foarte tristŪ, cā chiar și vorbā pōte fi despre limba grecească în bisericele nōstre.

E de interesŪ declarațiunea ce a datŪ o cu precauțiune bine calculatā domnulŪ ministru Trefort în meritulŪ causei. A đisŪ, cā nu ar fi politicā salutarā și corectā a scōte limba slavice la Ruși din biserică, și așā a da ocaziune ca și alții sē pretindā strāmutare în limba cultului divinŪ. Și nu credincioșii au fostŪ aceia, cari au făcutŪ astā anarchiā la Ruși, ci popii. În diecesa de Munkacs se iēu de preoți și tineri de aceia, cari nu sciū nimica rusesce și aceia au bāgatŪ și bagā limba ungurescā în biserică. Sunt și de aceia cari sciū rusesce, însă cari cugetā, cā decā se vorŪ linguși, se vorŪ ferici mai bine, și așā calcā tōtā disciplina cu ungurirea ritului, numai sē fiā plăcuți la putere.

Amarā rēsbunare a sortii, cā tocmai acești renegați suntŪ respinși de Unguri în modulŪ celŪ mai amarŪ. Roscoviți a fostŪ primulŪ, care a începutŪ a unguri ritulŪ. ElŪ ca inspectorŪ diecesanŪ alŪ scōlelorŪ s'a scāpatŪ de a đisŪ pe sate în scōle, cā pruncii sē nu đicā: „laude-sē“ IsusŪ CristosŪ, ci „slavā“ lui IsusŪ CristosŪ, cā la Ruși așā se đice. Acēsta a fostŪ destulŪ ca sē fiā prezentatŪ la ministerŪ ca unulŪ care propagā slavismulŪ în scōle! Urmarea fŪ, cā Roscoviți a cāutatŪ sē renunțe la postulŪ sēu de inspectorŪ, — elŪ panungurulŪ ca panslavŪ.

În anii trecuți ordinariatele de Munkacs și de Eperjes au numitŪ o comisiune de șapte inși, fără scirea capului bisericele, ca sē ungurescā ritulŪ, cārțile bisericescŪ. Rușii renegați pe acești șapte inși i-au numitŪ șapte filosofi, la norma celorŪ șapte filosofi ai GrecilorŪ. Acești șapte preținși filosofi ca șapte căpiai au încālitŪ și stricātŪ ritulŪ grecescŪ dupā placŪ, însă điceau Rușii cā de liturgiā nu se vorŪ atinge. Derā nu așā a aflatŪ Daniloviți, vicarulŪ de Dorog și capulŪ comisiunii. Atunci era în vacanțā episcopatulŪ de Eperjes, și elŪ a cugetatŪ, cā decā va tipāri LiturgiurulŪ pe unguresce, Ungurii îndatā ilŪ vorŪ și înālțā la episcopatulŪ de Eperjes. Amarā înșelāciune! GuvernulŪ a aflatŪ, cā decātŪ sē denumēscā unŪ RusŪ renegatŪ, mai bine va denumi unŪ UngurŪ adevēratŪ, și așā a numitŪ pe dr. Vályi, ca UngurŪ de origine, episcopŪ rusescŪ la Eperjes. Daniloviți cu liturgiurulŪ tipāritŪ unguresce a rēmasŪ cu buzele înflute.

TotŪ în anii trecuți ministrulŪ Trefort āmblandŪ prin Ungaria superiōrā, a fostŪ și în Ungvar. Pre CarlŪ Szász ilŪ avea cu sine, care a și descrisŪ cālētoria lui Trefort în foile ungurescŪ, și a apostrofātŪ de panslavŪ pe membrii capitulului din Ungvar. În numele capitulului, Bacsinszki a rēspunsŪ ca prepositŪ și s'a plānsŪ amarŪ, cā membrii capitulului s'au învoitŪ la ungurirea RușilorŪ, s'au învoitŪ și la ungurirea ritului rusescŪ, și ētā acum suntŪ tacsai — de panslavŪ. Fōrte bine, remunerare dēmnā de ōmenŪ, cari au aruncātŪ de pradā interesele cele mai sante ale credincioșilorŪ. Decā membrii capitulului din Ungvar nu suntŪ cu credințā cātrā credincioși, potŪ aștepta, ca alții sē fiā cu credințā cātrā ei? Cu ce măsurā veți mēsurā, cu aceea vi se va mēsurā, a đisŪ CristosŪ.

Însē capulŪ diecesei e episcopulŪ, și dela episcopŪ depinde guvernarea diecesei. Tocmai sub episcopulŪ de acum, sub Ioane Pasztelyi s'au luatŪ și se iēu ca preoți tineri de aceia, cari nu sciū limba credincioșilorŪ, și nu sciū limba ritului; acēstŪ episcopŪ a denumitŪ pe nepotulŪ lui Gōnczy, consiliarŪ la ministeriulŪ de culte, pe unŪ UngurŪ făcutŪ popā rusescŪ, ca pe preotŪ nou la o parochiā dintre cele mai mari parochii

rusescŪ, la Lucska, unde credincioșii nu sciū nimica unguresce, ērā acelu popā nu sciē nimica rusesce, și l'a ținutŪ acolo ca preotŪ doi ani de đile. Ce a sciutŪ face acelu popā în acea parochiā? Nu de multŪ l'a denumitŪ episcopulŪ la altā parochiā, unde Rușii vorbescŪ unguresce, și preotulŪ face acum totŪ cultulŪ divinŪ unguresce. Din alŪ cui capŪ și cu a cui autorizare?

Însē totŪ așā facŪ și alți preoți în diecesa de Munkacs: strāmūtā și stricā ritulŪ, care cum vrē, încātŪ în acea diecesā bisericele nici cā se potŪ numi biserici catolice, ci sinagoge. E dreptŪ cā episcopulŪ de Munkacs, Ioane Pasztelyi capētā dela guvernŪ în totŪ anulŪ mai multe mii de florini, se pare din fundulŪ de dispozițiune, și cumpērā neîncetātŪ la averi pe partea pruncilorŪ sēi, cā are patru fete și doi prunci; însă acei bani nu potŪ fi motivŪ spre aceea, ca Ilustritatea sa sē lase a se face anarchiā cu cultulŪ divinŪ în diecesa de Munkacs, de care anarchiā nu existā nici într'o diecesā pe tōtā fața pāmēntului.

Din declarațiunea domnului ministru Trefort se vede, cā dorințā anarchicā a unorŪ Ruși renegați o ține — celŪ puținŪ pentru timpulŪ de fața — de pericolōsā și guvernulŪ, însă foile ungurescŪ strigā, cā limba ungurescā sē se bage și în bisericele RomānilorŪ: așā anarchia, ce se lātesce în diecesa de Munkacs pe đi ce merge atinge de aprōpe și pe Romāni. Decī se cere ca Romānii uniți sē adune date din parochiile diecesei de Munkacs, cā potŪ aduna cu ridicata și acele totŪ așā cu ridicata sē le trimitā la Sanctitatea Sa, la Papa de Roma, și sē se rōge ca Sanctitatea Sa, ca capŪ alŪ bisericele, sē delātare pe unŪ astfelŪ de episcopŪ, suptŪ care se calcā în piciorē tōtā disciplina și tōte canōnele bisericele, referitōre la cultulŪ divinŪ și pe acelu episcopŪ sē-lŪ dispunā la o mânăstire de exemplu la Nicula, unde sē aibā ocaziune a medita despre fārādelegile petrecute sub fost'a sa guvernare, și sē aibā și timpŪ a se canoni.

E tārđiu a stinge foculŪ cānd ne arde casa proprieā și e mai bine sē-lŪ stingemŪ cānd arde în vecinŪ!

BugetulŪ cultelorŪ și instrucțiunii.

(Urmare.)

La subvențiunea de 5000 fl. ce se dā bisericele membrilorŪ confesiunii israelite, br. Gabriel Andreanssky propune sē se respinge acēstā sumā și sē se dea mu-seului naționalŪ.

Franz Pulssky: Sē suferimŪ, ca unii din cole noștri deputai de unŪ anŪ și jumētatē sē insulte pe cetățenii, cari se ținŪ de o confesiune ōrecare, pe o parte a națiunii? (AdevēratŪ e! în drēpta. Strigāri: Asta'i de nesuferitŪ!) CredŪ cā stāmŪ aci pe baza egalității de dreptŪ, sē nu facemŪ deosebire între membrii diferitelorŪ confesiunii, ci sē'i considerāmŪ egalŪ, pentru cā toți suntŪ cetățeni ai patriei. (Aprobāri în drēpta.) IntrebŪ putemŪ noi, fiindŪ cā suntŪ între evrei cāmātari, sē đicemŪ același lucru despre totalitatea EvreilorŪ? (Aprobāri în drēpta.) Ce a-ți đice, cānd așŪ susținē, cā preoții catolici suntŪ intoleranți și fārā tactŪ, fiindŪ cā suntŪ astfelŪ unii între ei? (AdevēratŪ!) Noi stimāmŪ pe aceia, cari suntŪ patrioți bunŪ; der fiind cā într'o confesiune suntŪ unii mai rēi decātŪ alții, nu e cuvinciosŪ sē insultāmŪ întrēga rassā. (Aprobāri în drēpta.) Ca sē nu cugetați așadarā, — deōrece v'amŪ lāsātŪ sē vorbiți de 1½ ani — cā ne terorisați, și ca sē nu cugetați, cā și noi impārtāșimŪ, pōte, intoleranțā d-vōstrā, am luatŪ cuvēntulŪ și cu acēstŪ protestŪ votezŪ suma preliminarā. (Vii aprobāri.)

Vorbesce apoi deputatulŪ Barla relativŪ la pensiuni, și cere, ca ministru sē schimbē actualulŪ sistemŪ de pensionare — MinistrulŪ đice cā ori elŪ, ori successorulŪ sēu va lua dispozițiunile necesare; lucrulŪ e greu, nu se pōte face așā usorŪ.

care-lu stimamă ca pe un bărbat onest și devotat intereselor Rusiei. Dumnezeu se-ți dea putere, ca să suporti această grea pierdere.

—x—

Albanesii din Bucuresci au avut o întrunire în sala cea mare a hotelului Dacia, în scopul de a întemeia o societate politică, spune „Epoca.”

—x—

„L'Indépendance Roumaine” află, că d. M. Gaster, autorul „Istoriei literaturii populare la Români,” alu „Chrestomatiei române,” care apare acum la Lipsca, și alu o mulțime de studii privitoare la vechea literatură și bibliografia română, a fost numit profesor de literatură română și slavă la universitatea din Oxford în Anglia.

—x—

„România” spune, că ilustra cântăreța română, d-ra Elena Teodorini, va so-si săptămâna aceasta în Bucuresci. Se speră, că va cânta pe scena teatrului naționalu.

—x—

Din Nizza se comunică lui „Pester Lloyd” pe cale telegrafică: „În urma unei pensări comise de contele franceză M. față cu veduva baronului svedianu B. prințulu român G., care trăese în Ardealu, a provocat pe contele M. și l'a rănit în duel cu sabia.”

—x—

„Lupta” scrie, că comerciantul Cuppermann, ceasornicar în Iași, a dispărut din orașu încetându cu plățile. Tribunalul l'a declarat în stare de falit.

—x—

„Democratul” află, că o comandă de mai multe mii vedre de vinu negru are să se facă în județul Prahova din România pentru Franța.

—x—

În zilele trecute s'a comis un furt în Biserica Dómnei din Bucuresci. „România” spune, că alaltăieri din nou au intrat hoții în acea biserică.

—x—

Citim în „Correspondance de Vienne:” „Ni se scrie din Semlinu, că mai mulți partizani ai lui Ristic, în înțelegere cu câțiva agitatori muntenegreni, facu în acest moment o propagandă din cele mai active în Serbia, pentru a pregăti candidatura la tronul Serbiei a prințulu Nicolae alu Muntenegrului. Prințulu Muntenegrului ar fi întreprins călătoria la diferiții șefi de cabinete europene tocmai pentru a sonda terenul în acestu sens.”

Serată literară și musicală.

Lugoșu, 13 Februaru 1886.

„Reuniunea română de lectură” din locu a aranjat la 11 l. c. în ziua sf. sârbătorii a celor „Trei sfinți” o convenire socială împreună cu producții literare și musicale, în sala dela hotelul „Concordia”. Fericită și demnă de recunoștința fiăcărui Român de inimă și simțământu a fostu idea „Reuniunii române de lectură”, când a luat inițiativa aranjării unor astfel de conveniri sociale, atât de mult simțite și așteptate și atât de necesare, prețioase și folositoare în împrejurările critice în cari trăim astăzi. Însă, decă datorim mulțimită și recunoștință cuiva pentru întocmirea astorfelu de conveniri sociale la noi, atunci acesta o datorim în prima linie neobosiților ei inițiatori în frunte cu d-nii adv. din locu: Nedelcu și Brediceanu.

Programul ce s'a executat cu ocaziunea primei conveniri din sera de 11 l. c. a fostu următorul: 1. „Străinu și îndepărtat”, de Abt, cântat de corul bărbătescu alu „Reuniunii române de cântări din locu. 2.

Fluoru.

(O rectificare.)

Domnule Redactor!

În numerii 16 și 17 din anul curențu ai „Gazetei” ați reproduș după „Amicul artelor” din Iași o poveste modernă, estrasă din nemțesce de N. F. Mesederu. Asupra acestei povești am vorbit împreună cu D-lu N. Teclu, membru alu „Academiei române,” căci am observat o erore foarte gravă în acea poveste, făcută seu de autorul seu de estrăgătorul din nemțesce.

Este o erore contra științei noastre, a chimiei, care nu era iertat să se strecore într'o poveste modernă. D-lu N. Teclu mi a dîșu der să vă rog să rectificați erorea respectivă, într'unu număr proximu.

Se dice în N-rul 16 pag. 3: „Fluoru este singurul elementu, ce cu hidrogenul nu trece nici o legătură.” Nici celei mai înfocate fantasii nu-i este iertat a scăpa din penă o asemenea erore. Fluorul din contră se află în combinațiune cu hidrogenul, în combinațiunea numită fluorid de hidrogen (tr. acide fluorhydrique; germ. Fluorwasserstoff seu Flusssäure), și este de multu timp cunoscută tuturor chimicilor. În chimia analitică joca unu rol importantu, ca reagent chimicu, ăr în industriă este adeseori întrebuințat.

„Fira”, istoria populară, cet. de d-lu C. Brediceanu. 3. „Grui-Sangeru”, legendă de V. Alecsandri, decl. de d-lu G. Dobrinu. 4. „Viorica”, poveste, cet. de d-lu I. Dogloga. 5. a) „Vino, vino lângă mine”, b) „Marșul ostașilor”, de Georgescu, cânt. de corul bărbat.

După executarea primulu punctu din programulu țilei, d-lu adv. Coriolanu Brediceanu, luându cuvântul, a salutat publicul cu câteva cuvinte bine sêmțite, ținându, că în tristele împrejurări actuale, în cari suntem avertizat numai la propriile noastre puteri, e bine că putem face și câtu facem și încurajându să stăruim înainte pe această cale.

După acestu prologu alu d-lui Brediceanu, s'a trecut la ordinea țilei, executându-se din firu în pîră programulu țilei cu succesu deplinu, ceea ce s'a putut deduce din căldurosa primire și freneticele aplause a publiculu participătoru, precum și din via dorință exprimată de a se arangia câtu mai desu asemenea conveniri sociale.

Ca parte întregitoare a programulu țilei, după sêvșirea producțiilor literare și musicale, a urmatu danțu, care cu inimă s'a continuat până cătră 2 ore din nopte, când cu toții pre deplinu mulțamiți de succesulu „conveniri”, stringânduși călduros mâinile și urânduși: „la revedere în pace” pe sera de 20 l. c., s'au despărțat fiăcare pe la ale sale. La revedere dîcu și eu!

— borgovanulă. —

DIVERSE.

O luptă cu bandiții în Dobrogea. — „Voința Națională” primesce din partea corespondentulu seu din Tulcea următoarele amănunte asupra prinderii unei bande de tâlhari din Dobrogea, despre care am anunțat la timp: De aprupe duoi ani o periculoasă bandă de tâlhari spaimânta populațiunea Dobrogei. Sub conducerea unui evadat din ocna, numit Enache Buzatu, criminalu hotărît și îndrăsnuț, armați cu revolvere și carabine Winchester și Krenk, acești bandiți prin curagiulu și cutesanța lor, ajunseseră să reamintescă pe cei ai Spaniei din secolulu trecut, cu avantajulu mai multu alu armelor perfecționate. Ei ataca de multe ori țiu și bravau orice urmărire, fiindcă pădurile vaste și lanțurile nesfârșite de munți, cu ascunzătorile lor naturale dedea retragerii lor o siguranță aprupe neturburată. Afară de acesta, mulțimea cultivatorilor de tutun, ale căroru sutimi de bordee se află răspândite prin munți și păduri în toate direcțiunile, și de preferință prin înfundăturile cele mai sêlbatiche, deveniseră de frică gazdele și complici lor. Nu trecea o săptămână fără ca ei să nu comită o tâlhărie. În sera de 22 Ianuarie chiar pe la 7 ore, au făcutu o jefuire de o îndrăsnă ne pomenită: ei torturară pe femeia și prădară casa unui locitoru bogat alături cu o altă casă, în care se celebra o nuntă. Acesta a fostu însu ultima lor isbândă, căci două zile mai târziu, în nopte de 24, d. administratoru alu plășei Măcinu B. Murgulescu, fi surprinse cu 12 soldați pe unu viscolu îngrozitoru într'unu bordeiu perdatu în sinulu munților. La somațiunea ce a făcutu bandiților ca să se predea, aceștia au respuns prin salve de focuri trase prin ușă, prin fereștra și pe coșulu bordeiului. D. administratoru, alături cu bordeiulu, cu pericolulu vieții sale, stimula ataculu soldaților strigându: „Curagi băeți, sunțu cu voi aci, trageți în ușă, trageți în fereastră, să nu scape unulu.” Resistența bandiților a fostu desperată; în timpu de o oră s'au trasu mai multu de 150 focuri de o parte și de alta. Era, se dice, unu spectacolu în adevăr înfiorătoru în valea adencă a munților, unde în mijloculu

Fluorul se produce din combinațiunea numită Kalii-fluor de hidrogen (K Fl₂ H) — după Fremy și Gore — încălzându-o în o retortă de platină, căci sticla o atacă. Este unu corp foarte periculosu, căci, devenindu în atingere cu pielea omulu cauză răni și umflături voluminoase și foarte dureroase, ce numai pe încetu se vindecă. Singuri numai aburii acestei combinațiuni produc umflături la vârful degetelor și dureri mari sub unghii. Inspirarea aburilor este mortiferă. Profesorulu Nicklès din Nancy cașu la an. 1869 jertfa acestei combinațiuni, când voi să izoleze fluorulu.

Fluoridulu de hidrogen trebuie ținutu în vase de platină, bine închise: la unu locu rece, căci la temperatura, ce trece peste 15° C, vasulu de platină crepă. Acesta combinațiune se pôte produce și din așa numitul Kryolith (seu Flussspath) tractat fiindu cu acidu sulfuricu.

Se întrebuințază spre a îngraza sticla; adecă de a face deseme seu a scrie pe ferestrii, uși etc. de sticlă, seu a gradua termometre etc.

Fluorul însu este singurul elementu, ce nu se află în combinațiune cu oxygenulu, și pôte, că autorulu seu estragătorulu din nemțesce va fi înțelcșu, că „fluorul” este singurul elementu, ce cu oxygenulu nu trece în nici o legătură.

(Mercur.)

noptei mugetele viscolului se amestecau cu trăsnetele armelor și strigătele omenilor. Când au încetat focurile, șeful bandei murise ca un adevărat erou, stringându revolverulu într'o mână și carabina într'alta (unu revolveru englezescu, focu centralu și o carabină „Vincester” cu 16 focuri) doi bandiți erau prinși împreună cu 5 complici, închiși cu dênșii în bordeiu, iar alți duoi, trecându prin salve de focuri, dispăruseră în pădure. Nu a avut să se deplângă nici o nenorocire; unu singuru soldat a fostu ușor rănit. D. G. Minculescu s'a condus și în această ocaziune cu multu tactu și inteligență, iar sergentulu de roșiori Rădulescu și soldatulu Sofianu Vasile, din regim. alu 8 de linie, s'au purtat ca nisce bravi. A doua zi pe seară s'a reintorsu în Măcin d. administratoru împreună cu convoiulu bandiților prinși. Corpulu capulu de bandă a fostu espus într'o sală a poliției, unde toți orașenii s'au dus să îl veda. Mulți l'au cunoscutu pentru că au fostu jefuși de dênșulu! Entuziasmulu era la culme; toți notabili orașulu, dintre cari cei mai avuți primiseră avertismente de la teribilulu șefu de tâlhari, au mersu în corpore de au felicitat pe d. administratoru pentru curagiulu și devotamentulu seu și l'au mulțumit că a redat siguranța vieții și averilor. În urma autopsiei, ce s'a făcutu cadavrulu banditulu, s'a constatat că creerulu lui cântărea 1470 grame.

* *

Triumfu și mörte. — Se scrie din Perpignan: În sera de 8 Februaru s'a jucat aci opereta „Miculu duce.” În actulu alu doilea, frumoasă cântăreța de operete, d-na Angé, obținu unu succes strălucitu. Artista apără de două-spre-șapte ori ca să se complimenteze; florile și coronele ploau. Trecu o jumătate de oră și cortina nu se mai ridica, publiculu începă să facă vuetu. În fine apără regisorulu, palid ca mörtea, pe scenă și ăise: „Dómnelor și Domnilor! D-na Angé, artista, pe care cu câteva minute mai nainte ați jubilat-o, tocmai acum a cădutu mörta între culise”. Dómnele începă a plânge și sala se golă cu încetulu. Medicii au declarat, că artista de 28 de ani a murit plesnindu-i o venă.

* *

Să scăpăm inocența ultragiată. — Pe când dramele din timpul cavalerilor erau la modă, s'a reprezentat la unu teatru suburbanu din Viena o asemenea piesă. Unu elevu teatralu avea să debute cu anunciulu: „D-le cavaleru, d-șora a fostu răpită!” Înaintea intrării sale pe scenă, tatăl junelui, coaforulu teatrulu, se certase cu lampistulu și cearta lor degenerase în bătae. Elevulu era să dea ajutoru tatălu seu, când, aușind replica lui, trebuia să intre pe scenă. Cavalerulu îl apostrofa cu întrebarea: „Ce vrei Teobald? — Bietulu june replică consternat: „D-le cavaleru... d-le cavaleru, lampistulu a trasu o palmă tatălu meu!” Artistulu, care jucă rolulu cavalerulu, esclama, conformu cu tecstulu piesei: „Aideți să scăpăm inocența ultragiată!”

* *

Mörtu iniatu. — Citim în „Curierulu Balasani” din Iași: Primim o informațiune din partea unui corespondent alu nostru din Fălticeni, că femeia Smandra Sponu, soția lui Toaderu Sponu, servitoru la gimnasiulu din Fălticeni, avendu familie în comuna Bogdănești, ducându-se acolo, a găsit pe femeia sa leșinată din cauza bolii de care suferise. Creșundu că ea ar fi mörta, el a venit în orașu spre a procura cele necesare pentru înmormentarea ei. La întorcerea sa din orașu însu, găsi pe soția sa în viață, iniată din mörți. — Lucrul s'a întâmplat astfel: numita femeie leșinase în ziua de 19 ale curente, și punându-se în baia obicnuită, creșundu-se că este mörta, se vede că prin căldură a încetat leșinulu de care era cuprinsă, astfel că începuse a mișca. De abia după o zi și jumătate pacienta era în stare să vorbească câte-va cuvinte. Iată încă o probă eloquentă că nu este bine a se îngropa mörții mai înainte de trei zile.

Concursu. — Se publică concursu pentru unu postu de ingineru în Vêrșețu, concursulu se trimite la magistratura din Vêrșețu. Pentru unu postu de silvicultor la pădurea comunei Vêrșețu. Pentru unu postu de jude, la tribunalulu regescu din Alba-Iulia.

Licitățiuni. — Se licitează: La 15 Maiu s. n. averea nemșcătoare, prețuită cu 2845 fl., a lui Sofranu Mitin din Checia română, p. u. Chichinda mare; la 13 Maiu averea nemșcătoare, prețuită cu 10,000 fl. a lui Zimmerer Hugo din Chichinda mare; la 19 Aprilie averea nemșcătoare, prețuită cu 2338 fl. a lui Antonu Joboa din Chnez (Vinga); la 4 Martie averea nemșcătoare, prețuită cu 15,736 fl. a Iuliei Oblatu din Becicherechulu mare.

Numere singuratiche à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei” se pot cumpăra în tutungeria lui I. GROSS.

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Cursul la bursa de Viena

din 16 Februarie st. n. 1886

Rentă de aur 4%	102.90	Bonuri croato-slavone	103.75
Rentă de hârtie 5%	94.30	Despăgubire p. dijma de vin	99.25
Imprumutul căilor ferate ungare	152.50	Imprumutul cu premiu ung.	118.75
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	99.50	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	123.75
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	124.25	Renta de hârtie austriacă	84.55
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	113.50	Renta de arg. austr.	84.40
Bonuri rurale ungare	104.50	Renta de aur austr.	113.50
Bonuri cu cl. de sortare	104.25	Losurile din 1860	140.20
Bonuri rurale Banat-Ti-miș	104.50	Acțiunile băncel austro-ungare	868.—
Bonuri rurale transilvane	104.25	Act. băncel de credit ung.	310.—
		Act. băncel de credit austr.	300.—
		Argintul — Galbini	—
		Impărătesc	5.94
		Napoleon-d'ori	100.250
		Mărci 100 imp. germ.	61.85
		Londra 10 Livres sterlinge	126.40

Bursa de București.

Cota oficială dela 3 Februarie, st. v. 1886.

	Cump.	vend.
Renta română (5%)	90—	91—
Renta rom. amort. (5%)	94 ¹ / ₂	95 ¹ / ₂
convert. (6%)	87—	88—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30—	32—
Credit fonc. rural (7%)	102—	103—
" " (5%)	85 ¹ / ₂	86 ¹ / ₄
" " urban (7%)	85 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂
" " (6%)	91—	92—
" " (5%)	82—	83—
Banca națională a României	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
" " Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	15 ³ / ₄	16 ¹ / ₄
Bancnote austriace contra aur.	2.01	2.03

Cursul pieței Brașov

din 17 Februarie st. n. 1886

	Cump.	Vend.
Bancnote românești	8.58	8.62
Argint românesc	8.50	8.55
Napoleon-d'ori	9.98	10.3
Lire turcesc	11.22	11.32
Imperiali	10.20	10.30
Galbeni	5.88	5.94
Scrisurile fonc. »Albina«	100.—	101.—
Ruble Rusesce	122 ¹ / ₂	123 ³ / ₄
Discontul	7—10 %	pe an.

OCASIUNE

pentru a cumpăra efitin o parte din mărfurile, ce le desface firma

KOVASZNAI & KERESZTESY

in marele Magazin de Mode și Confețiuni pentru Dame

in Brașov, Piața mare

Mare alegere în stoffe de rochii pentru Dame s. a. Beige, Loden, Feullée, Cachemir, Preton de spălat, Satin, Wattmul și Postavuri, precum și Mantile pentru plôia și Paltone (Hăinuțe) pentru

„sezonul de primăvară“

ce se apropie.

Din cauza comandelor mari ce am făcut pentru mărfuri îndigene și streine, și a lipsei de spațiu în localul suntem siliți a vinde cu prețuri foarte efitine.

2—3

CONCURSU.

Pentru un învățator suplent la școala gr. cat. română din Rebrîșora pe timpul anului școlastic 1885/6 adevă 4 luni, fiindcă învățatorul actual devine pensionat.

Salarul pe acest timp va fi 20 fl. pe lună.

Doritorii de a dobândi acest post au ași înainta suplicele cu testimoniu de calificare din limba maghiară a senatului școlastic din Rebrîșora până în 28 Februarie.

Alegerea va fi în 1 Martie.

Rebrîșora la 9 Februarie 1886.

Vasilie Costea,
not.Stefanu Popu,
prof. ca președinte.

Avisu d-loru abonați!

De ore ce multe din adresele, ce domni abonați le însemnă pe couponul mandatelor postale, seu că nu sunt destule de exacte, seu că nu se pot bine descifra, rugăm pe acei D-ni prenumerați, a căror adresă nu ar corespunde, ca să binevoiască a ne face cât mai curând cunoscută îndreptarea dorită și a scrie adresa cât se poate mai lămurită.

ADMINISTRAȚIUNEA „GAZ. TRANS.“

6 - 20

CANCELARIA NEGRUTIU

in Gherla.-Szamosujvár

deschide abonamentu pe anul 1886 la:

„AMICUL FAMILIEI.“ Revistă beletristică și enciclopedică-literară — cu ilustrații. Va eși în 1-a și 16-a și a luni în numerate 2—3 côle; și va publica poezii, romanuri, romane, schițe, piese teatrale, studii sociale, articlii științifice, amănunte de instrucție și distracție ș. a. Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — l. n. plătit și în bilete de bancă și în timbre postale.

„PREOTUL ROMANU.“ Revistă bisericăscă, școlastică și literară. Va eși în broșuri lunare câte de 2³/₄ — 3¹/₄ côle; și va publica articlii din sfera tuturor științelor teologice și între acestia multe de predică pe duminică, sâmbătă și diverse ocașii, — mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi, plătit și în bilete de bancă și în timbre postale.

— Abonații vor primi unele premii de valoare și și vor pute procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră. —

COLECTANȚII PRIMESCU GRATIS TOT AL PATRILEA ESEMPLARIU.

Totu acolo au apărut și se află de vânzare:

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr. Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnaziului din Fiume în 8 XII. 1884, în limba maghiară și în 25 II. 1885 în limba italiană prin Vincentiu Nicora prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Collecta de Recepte din economie, industrie, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discuții filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețul 30 cr. Răscăderea limbii românești în vorbire și scriere invederită și apreciată de Dr. Gregoriu Silasi. Broșura I. II. Prețul fiecareia e 40 cr. — Ambele împreună 70 cr. Poezii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini cuprinde, 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedia în 5 acte după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr. Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr. Branda seu Nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoșiu. Novela istorică națională. Prețul 20 cr. Elu trebuie să se însore. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr. Hermanu și Dorotea după W. de Goethe, traducere liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Economia pentru școlile popor. de T. Rosiu. Ed. II. Prețul 30 cr. Petulantul. Comedia în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluțiu. Prețul 30 cr. Nu mă uita. Colecție de versuri funebre, urmate de iertații, epitafia ș. a. Prețul 50 cr. Tesaurul dela Petrosă seu Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor băbați de școala, de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandial. Prețul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericăscă — frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu aprobarea jurisdicției sup. bisericăscă. Prețul unui esempl. broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de esempl. broșurate costau 6 fl., — legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esempl. broșurate 10 fl., — legate 17 fl. legate în pânză 22 fl. Cărticică de Rugăciuni și Cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplar trimis franco e 10 cr., 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visul prea santei vergure Maria a Născătoare de Dumneșu urmat de mai multe Rugăciuni frumoșe. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplar trimis franco e 10 cr. 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

— Manual de Gramatica limbii române pentru școlile poporale în trei cursuri de Maxim Popu profesor la gimnaziul din Năsăud. Prețul 30 cr. —